

এভিটোৱিয়েল

লৈগুজী খোঙথাসি খাগথনিংগুইনি

ষ্টে অসিমা হৌখিবা চী কয়া অসি মতুং ওইনা জুন অমসুংলুইহাৰি বন্দ অমসুং ব্ৰোকেৰে ঠৌৱে হায়দুনা মেলে হায়ৱেশিং: থিংজিনবদী খোঙজং কয়া চখদুনা অদুস্মক লাকখিবনি। মতমদুনা ষ্টেনা ভ্ৰুগা হায়ৱিবা মতম খৰদুনা নন্দুনা মেলে হায়ৱেশিং: হাংগোকহুৱগা তঙাইফদৰা পোংলমশিং পুবা গাৱী খুদিমক পুশিৱৰুপা ভুমাৰি। অদুৱ হৰুকী চী ২০১৬ অসিদি ষ্টেনা সো এদ ওৰ্দৰী ফিভ অসি ভ্ৰুগা থৰা মতমদা থোৱাং অমা হেতা তৌনুনা শোং পুশিৱৰুপা ভুমাংগু ষ্টেইনিগী এসেমব্লি ইলেগন অসি মাডা তাদুনা লৈৱাৰা মতম ওইবনা ব্ৰোকেৰে ঠৌৱিৰা কাডকুনা মথোয়গী ওইবা খুদোচোৰা লৌনাৰা হোংনৱৰুপা ষ্টেনা তুমিমা লৈগুজীগা খৌশিল অদু এন এন সি এন (আই এন)। অমদি মথোয়গী ফ্ৰটেল ওৰ্ণাইজেন্সন ওইৱিৰা যু এন সি অনীগা ভাৱত সৱকাৰগা নৈনগণৰা হিৱম অমনি হায়না ইহুৱকখিবা অসি মণিপুৰ মীয়ায়্য ৱাৱৰবু ৱানা উসিসু ৰাঙলগা লৈৱিৰদি চিফ মনিষ্টৰ ও ইহৌবীগী অটোবা পোটিটিকেল লায়েং অমনি হায়না খাঙৰবা লৈৱিৰা মীয়ায়্য হায়না লৌনা অই। ৱাৱগীদি হায়নিংগুই লৈয়ে। চংখোক-চংখিনবী অথবা পেব্ৰোল অমসুং দিজন খাউ ফবদৰী প্ৰোৱে অম লৈৱিনী সৱকাৰনা কৰ্ত্ত্বেল ঠৌবা ভুমাৰা মওনা ওটো ৱিগ্ৰোদপী হৌগা পোংগুৱৰ গাৱী খুদিমকী ওইনা ভাৱা হেদগহুৱে। মনি লৈগুজীনি থিবা গুঙগী ৱাংমদি। মনিদু মীয়ায়্য অদুস্মক অৰাৰা পুস্মক ৰাঙলগা ৱাৰি অমকাওৰা মীয়ায়্য লুশিগী মাৱকেন্দী থেৱেক্তি। মনিমক গুসিগী লৈগুজী অসিগীমক মীয়ায়্য লেপখিবনি হায়না লৌবসু য়াই। অনিগুৱা লৈগুজী অসি অমুক হৰুকনি হায়গী থাঙৰবু মীয়ায়্যম তৈৱে। মনিমা মৱম ওইৱগা পোটিটিকেল লায়েংসু গুসিগী লৈগুজীনি মায়-পাকপা অমা ওইৱে হায়না লৌবা য়াই।

লৈগুজীনি ওইনা মমাভুতা শেল-থুৱম গী ফিভ য়েংগা গৰ্ভমেটকী দিপাৰ্টমেণ্ট অৱাণা কয়া লৈৱদী মী হায়বদি ইমপ্ৰোইৱিগিং হাৱা ভুমাৰবী মও অমলা লৈৱৱা অদুসু ওইভংখোক কয়া অমা ৰুগ্ৰা হৌজিভি দিপাৰ্টমেণ্ট খুদিমকী অৱাণা কয়া ফমশিং মেনশিৱা থোৱা: অমা লৌখংগে। মনি শাসনা লৈগুৱা ষ্টু অমনি হায়বদি মীয়ায়্য অমদি লৈগুজীনি খুগৰা পোনি। অনিগুৱা হিৱম কয়াডা লৈগুজীনি ৱেংগিৱৰুপা অমসুং অৱাণিং: মেনশিৱা হোংনৱৰুপা অসি পোটিটিকেল ওইবা হিৱম অমনি হায়না লৌবা ভাৱগসু মসুংওইৱি ৱাৱাৰা অমসুং মতম শাসনা লৈগুজীনি মাৱাডা চপ চাৰা মথৌ পাঙথোকুনা লাঙৰা ইমপ্ৰোইৱিগিং: অদুগী কৰ্ত্ত্বিবসন অদু খঙই হায়বগী ইগিৎ অমনি হায়না লৌনা অই।

মতমদিমনি গুসিগী লৈগুজী অসিমা অমুক ষ্টে লৈগুজী অসিমা হৰুকপা মতমদা মথোয়না দীৰ্ঘাৰা থাঙৰা অদু থবতা ওছক্ৰেবা মতুং কৰৱা মখলগী খুদোচোৰাৰি: মহাকী লৈগুজী লৌৱিও মতমদা ফৰেইববগে হায়বদু অমুক ৱেংগিৱৰুপা হায়গী থাঙৰবু পীৱৰা হায়ৰা ৱাৰং অমা লাঙৰনি। হৌ ১৫ গী ষ্টে লৈগুজী পায়ৱৰুপা মতমদা মথোয়গী ওইবা খুদোচোৰা অমতা ফখিভা ইমপ্ৰোইৱিগিং কয়া অমা লৈৱি অমসুং মথোয় অদু থোকখিবা ওৰ্দৰী মতুংহা কখিহলওৰা যৌনা খুদোচোৰা পীৱেৱিৱে হায়বদু মথৌৱা লৈগুজী অমা লাকপা মতমদা ৰঙনি হায়গী থাঙৰা লৈ। মথৌ থাঙৰা মৱম ওইৱগা অমসুং ওইৱিৰা লৈগুজী ইফ্ৰভৰ্ভেট অসিমা মৱমওইৱগা মীয়ায়্য শোয়দন লৈগুজীনি থাঙৰা পীৱৰুপা হায়গী ওইখোকপা লৈ। অদু ওইখোকহুৱা মতুং মীয়ায়্য থাঙৰবু মঙ্ৰলকপা অৱাণিং লৈগুজীনি পোটিটিকেল পাটি অমদা ওখিবনী ওইখোকপা লৈয়ে হায়বসিসু ষ্টেইনিব। খুদোচোৰা ফবদা হোংনৱা হায়বসি মীওইবগী ষ্টেইনিব। অদু মীয়ায়্য থাঙৰা মাডহৰবা হায়বসি পোটিটিকেল পাটি খুদিমকী মাড্ৰবনি।

এভিটৱদা খাৱকপা চিঠি

মতম চাদৰা সাৰ্ভিস এন্ট্ৰেষ্টেন পীৱবদি মতীক চাৰা চৌৱাক পীয়ু

ইকাৰ বুৱজৰিবা এভিটৱ, মণিপুৰগী হৌজিক লৈৱিবা ফিভ অসিমা সৱকাৰনা থেংলবসু থেংনা থৌনা ফৰা থবক থৰা লৌখংলকপা মীয়ায়্য মণী মণা অমা ওইনা কৱিগুৱা অচৰবা থবক থৰদি তৌৱে হায়না থাণং মণা ফোমেক্ৰেজি। অদুগা অমৱামনা হৌজিক হৌজিক মশক নাইবা মণি অমগী মীন হায়জনা মীওই অমদা ট্ৰাইবেল ৱেলফাৱাৰ দিপাৰ্টমেণ্টকী লৌইশঙা ২০১২ দা থবকগী পোখাৰা কৰ্মচাৰি অমগীমক অমুক পোষ্ট এট্ৰেষ্টেন তৌনুনা মণিপুৰ সেৱেটৱিগেটো ফাইল মশনা পুৰ-পুৱগা ৱানোমদি।

লাকনিলিবা ৱাফমদি সাৰ্ভিস পোষ্ট এন্ট্ৰেষ্টেন মৱিৱক তৌৱৰা মণীওই অমুক ৱাৱৰক হ্যা পোষ্ট এন্ট্ৰেষ্টেন তৌনুনা প্ৰেচৰ পীৱৰুপা মণি অদুৱ ইমপ্ৰোইৱিগী কৰ্মচাৰিগি: অদুনা নত্ৰগা ওকিৱাৰ অদুনা অৱাৰা পীবা থেংলৱিভ চেৱিৱা মীওই খুদিমক আইনগী মতুং: ইয়া ফনামেটেল ৱকল পুগাইবগীমত্ৰা দৰী ফৰেইববগী মৱম কৱি লৈ। নত্ৰগা মত্ৰা পোষ্ট এন্ট্ৰেষ্টেন পীৱবৰা মণিপুৰ হায় কোৰ্টকী চিফ জুডিসনা অমদি জুডিস কোৰ্টেশ্বনা তাখিবা ৱায়ডা ভিক্ৰিম ওইহৌখিবা মীওই পুস্মকসু অমুক হিগ্ৰেফমক খোঙতুং? মণীওই মত্ৰা মণীওই অমুৱা অত্ৰুনা ৫ ৰুক অৱাৰা পীবা তাৱদি অইত মীওই পুস্মকসু অৱাৰা পীৱম থোকই। আইনগী মীওইবগে অটোৱা পীশক ৰাইদে। মীওই খুদিমক মাত্ৰা মীওইয়ে: অমা ৱেংক থোকই হায়ৰা ৱাফম অসি থবজৰি। ফাইনগা অমদি মণিপুৰ চিফ সেৱেটৱিগী অকনবা মীওইয়ে চপিনহায়িং।

অমোনি মোলোমেন মথং ইফল অই, মণিপুৰ

ফিজিৎ লৈতে অমা ওইনা ‘পোংলোই’

মুত্ৰা বহাদুৱ

ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰনা মঙলানা উৰিবা শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী শত্ৰু লাকুনা কাইনা চীকণী ৱাৰুবা হেৰোনা মুৰ্তি শাৱা ৱাঃ ১৭৭৯ গী হিয়াশৈগী নিনি পানবা ইৱাই-মুনিভা, শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী অদ মুৰ্তিবু অভিবক তৌখি। মদুগী মতুং ৱাজৰিগী লৈৱাকী অখঙ-অই ৱাক্ৰন পণ্ডিতশিংগা তানদুনা চীহুইমকী হিয়াশৈ ৰাণী ১১ নি নোমোইহিৎ মুনিভা লাংখাল (কাঞ্চিপুৰ) দা ৱাস মঙল শেমদুনা নুইৎ মঙনি চুপ্ৰা ‘জগোয় ৱাস’ কংখি। মদুনা মণিপুৰগী অহনবা জগোয় ৱাসনি। ৱাস অদুৱা শৰুক ৱাখিবি গোপাশিং: অমদি ৱাখিনাচিংবনা শেংন-লৈতে:নৈবা ফিজেল অদুৱ ‘কুমইন পোংলোই’ হায়না খঙনি। গুসিসু খঙনি। শ্ৰী কৃষ্ণনা খোনলিবা ফিজেলবসু ‘পোংলোই’ হায়না অদুস্মক কৌনি।

ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰনা জগোই ৱাস মখল অহম শেখীৱন্দী। মহাৱাস, কুঞ্জৱাস কনভেন্স। মতুং ৱাৱকপা ৱাঃ ১৮০০ দগী ৱাঃ ১৮৮৬ ফাওৰা পানবাৰি মৈদি:ঙ চত্ৰকিৰ্তি মহাৱাজ সনা হাজতা ‘নিভাৱন’ হায়ৰা ৱাস মখল অমসু শেখীৱন্দী। মতুং: অমুক ৱাঃ ১৮৯১-১৯৪১ ফাওৰা পায়গা মহাৱাজ চুৱামদ সিংহা: ‘দিৱা ৱাস’ হায়ৰা অচৌবা ৱাস মখল অমগা অমুক শেমগংপীনা খৰীৱৰুপী মণিপুৰনা জগোয় ৱাস মখল মঙ লৈৱে-মহাৱাস, কুৱাৱস, কনভেন্স, নিভাৱন অমসু: নিৱাৱল।

অমতা লৈৱকখিবা- হৌদোৱকখিবা জগোয় ৱাসকী মণুঙ ওইবা ৰিগোলেশ্বি শ্ৰীমতি ৱাখিক। অমদি গোপাশিগী লৈতে:নদুনা থোৱাৱিৰা ‘পোংলোই’ হায়বসিমা অসুস্মক ওইৱিৰ। তৌৱবু জগোয় ৱাস মঙল ওইৱিৰা মফমগী থেৱা মতুংহা ফিজিৎ লৈতে:গী শৰুক থৰদা থোৱবদি লৈৱক্ৰি। সনা কৌণ্ডী শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী মাদপতা কংগা ৱাসশিগা গোপাশিগী কোকী লৈতে: অসি ‘কোজুগী’ হায়না খঙনবা লৈতে: অমা হাৱা চইনে। মসি অমুক অইত মফমদি শীজৰনা ৱাৱ। কৌণ্ডী ৱাস মঙলনা কংগা জগোয় ৱাসত শ্ৰী ৱাখা কৃষ্ণী শত্ৰু লাকুনা (মং-নিবনা) থোকে। শ্ৰী ৱাখা-কৃষ্ণগী অদ মুৰ্তিনা তত্ৰুভা ৰেংগিগা গোপাশিগী থৌলি জগোয় ৱাসত শানি। খুৱক-ইৱতা কংগা অমদি সগোলবন্দী শ্ৰীশ্ৰীগোবিন্দজিগী কংগা ৱাসতদি নুপামা নত্ৰগা নুপীমাদা শ্ৰীৱাৰা-কৃষ্ণগী শত্ৰু লাকুনা জগোয় কইনে।

চংৱকখি।

জগোয় ৱাসত ৱাখা-কৃষ্ণ অমদি গোপাশিগী শেংনবা ফিজিৎ ৱেংগে:শিং অসি ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰনা মণী মঙলানা উৰিবাৰি বুক লাকশিন্দুনা সনা কৌণ্ডী ইকমণী অমদি মতমদুগী শূৱাৰ কৰী ইম-ইবেলশিংগা তৱগা শ্ৰীকৃষ্ণগী পোংলোই, ৱাখা অমদি গোপাশিগী পোংলোইশিং: অসি জগোয় ৱাসকীমত্ৰা পুথোকপীৱনি।

শ্ৰীকৃষ্ণগী পোংলোইদি খাঙদা সনা ফিগে, ফেজ্জাম, খোঙা নোপুৱ, নিদা থোৱা অদুগা লেবোবন্দী ৱাৰুৱকপা ফজৰা ফি অমদা খুই যৌনা লৈতেই। গুতা মনিৱ, কনমালা লৈতেই, কোক্তনা ৱাৰোণী ৱাননা লৈতেই। খুমাৰা তাল, খুজিগাচিবা শিৱগা লোয়না খুতনা বাসি খোনলি। অনিগুৱা ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰনা নি:জ-পামজৰিবা মতুংহা জগোয় ৱাসকীমত্ৰা শেমখিবা শ্ৰীকৃষ্ণ গী পোংলোই মখল অসি ‘নতবৰবেথ’ হায়না খঙনৱক। হায়ৰিবা ‘নতবৰবেথ’ অসি লাংখালবা কংখিবা ইহান হানবা জগোয় ৱাস অদুদি শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী অদ মুৰ্তিভা থোৱি।

শ্ৰীমতি ৱাখিনা লৈতে:লিবা পোংলোই মও-মতে অমদি খুংশেংনচিংবা গোপাশিগী শেংনবা লৈতে। থেৱিৰা হায়বু শ্ৰীমতি ৱাখিনা অমসু: চন্দ্ৰাৰিগি অনীগী পোংলোই মচুনা অশৰবা ওইৱগা গোপাশিগীনা অঙাবা মচু ওই। লিংৱিৰা ফুৰিগা অঙাবা মত্ৰগা অশৰবা মগুগী ৱেংক ফুৰিৎ ভাঙক লিংনি। ফুৰিগী কৰুতা অটোৱা মচুগী ফি অমদা প্ৰেকা মণা, থবাৰী অকাইবনা খাঙ মণা ফাৰবা যৌনা হেংনা হেংনিগি। মনিব ‘থবাৰক্ৰেং’ হায়না খঙনি। গুতনা মং-মণাও নাইবা মখল কৰাগী লিকশিগা লৈতেই।

শ্ৰীমতি ৱাখিনা অমদি গোপাশিগীনা গুতা লৈতে:লিবা লিকশিগী মনুবা মনিং পনবা ৱাখিগি- গুৰুমক পকণী, মৰৈ পৰেং, সনু: গাংগেই, সত্ৰেবী পৰেং, হৌৱী মখাল অসিনিকিবা। নান ‘চন্দ্ৰমাৱ হায়ৰা সনাগী লৈতে: অমা ৱাছনে। কোক্তৱ কোজুগী অমা হাৱগা, মখঙা

লৈকাই-লৈকাইগী মতুংহা লুহোংবদা পোংলোই শেংগা ৱাদে হায়দুনা শেংনৱকসু ৱাংনি। খুসম ওইনা মণিপুৰগী অদ্ৰা, থাঙ অমদি ৱাইৱিগেট্ৰিবা মফম থৰদি লুহোংবদা নুপীনা পোংলোই শেংনৱে। অদুৱ ৱাফম অমদি মণিপুৰনা পোংলোই হৌৱকখিগী চপ-চাৰা ৱাৱী-ৱাখোঙদি

অশৰা অটোৱা ফি অমদা কুশিগি। মদুনা মাঙলোমা লেবনা মণা ফাওবতমক চেংহুৱগা তুলোমদা চেংখিৰা শৰুক অদুনা খাঙদা ৱেংগিগি। ৱাখা অমদি গোপাশিগীনা খাঙদা খোনলিবা পোংলোইবু ‘কুমইন পোংলোই’ হায়সু মত্ৰ। খাঙদা শেংলিবা পোংলোইগী খাঙদা ইকোয়-কোয়না পোশাৱন হায়ৰা অমা হায়ী। অসুৱা জগোয় ৱাসকীমত্ৰা হৌজো:না চংনৱকখিবা পোংলোই অসি মতমগী ৱাংলনা, অইত অত্ৰোৱা থবক থৌৱমসিন্দু শীজিমা

খঙনৱগসু, মণিবু লাই হাৱাউবা অমদি লুহোংবদা শেংনৱকখিবা অসিমদি কৰৱা মতম পা কননা কমমোনা ইহা-হাৱা হৌদোৱকখিবেং হায়বগীদি চপচাৰা খঙনি। জগোয় অসামসু ৱায়া কুশিগা থিঙিনবা অমা চংলি। ৱাফম অসিদি, মণিপুৰনা খুদাৱিবা হৌতে পাঙলনিগী পোশাৱন নুপীনা পোংলোই শেংনৱকখিবা অসিমত্ৰু থেখি।

লুহোংবদা অমদি লাই হাৱাউবদা শেংনৱিৰা পোংলোইগা জগোয় ৱাসত

জগোয় ৱাসকী পোংলোইগা হাৱিৰা হৌজো:লিগা শেং-শাৰা ভ্ৰামৱনবা কৌণ্ডেৱী ৱাইৱকৰুগা শেংনৱকখি। অত্ৰোৱা চংৱকখিগী অসি মহাৱাজ কুৱন্তেৱী মত্ৰা ৱাঃ ১৮৯০-৯১) দগী, খোঙামা লানগী অথৌৱা চীনেৱগী লৌইনী শ্ৰীমতি ৱোৱোমুং খু লোনখৌনি (লুজা ওইৱেংগা মতুং) কৌণ্ডী পোংলোই মও: ৱেংগা ল সগোলবন্দী ৱাৱিৰা: মতুং লৈৱতা মণাগী হিৰবা শিফম অমা ওইনা পোংলোই শুবা শেখা) হৌখি। মতমদুনা মহাক শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী শূৱাৰ ৱৌগ ৱাওৰী অমা ওইফনী। মহাক্ৰা লনাই ওইনা পোংলোই শুবা হৌদোৱকখিবদগীদি সগোলবদা পোংলোই শুফম অমক পোতা লৈৱক্ৰি –

(১) নিখোতা কোম্পু, (২) নোমনি কোম্পু, (৩) নোইহামুং কোম্পু। শিফম অসি হায়দি নুপীংগো শুৱকখি।

মহাৱাজ চুৱামদ সিংহী মতমদগীদি পোংলোই শুকণী শিফম অসি পাকথোৰা চাওখোৱজুনা উৰিপোতা মত্ৰা শুকণা হৌৱকখি। যুৱাম লৈৱক্ৰেংম সগোলবন্দী হৌৱোমুং নুপাশিগু শিফম অসিমা হেৰবা ৱাওৱকখি।

মখল-মখাগী মচল হাপিগুৱকখিবনি মৈদি:ঙ গুজীৱ সিংহ সনা হাজতনি (ৱাঃ ১৮২৫-৩৪) মৈদি:ঙ অসিমা জগোয়া-লীলা (নটক) গা পুৰবা ‘গৌৰী লীলা’ হাৰবা জগোয় মখল অমসু পুথোকপীৱন্দী। মনিবু ঠৌখোয়না হৌজিক ‘ফনশেৱা’ হায়না খঙনি। কৃষ্ণনা গোপাশিগা ৱন শেংনবা চংমগীবা হৌখিবা অথবা নুইৎ অদুগী তৱতা যুৱম ওইৱগা শাগলৱা জগোয় লীলানি। মনিদা কৃষ্ণনা শেংগা ফিজেলগা ৱাসকীগা থেৱা থৌনা হেতে। গোপাশিগা শেংগাপশিগু মাৱলি। জগোয় লীলা অসিমা কৃষ্ণনা শেংলিবা পোশিগী লৈতে:বা ‘কৰ্জেল’ হায়বদি হাপকলকখিনি।

কৰ্জেলবু শমজিল নত্ৰগা লৈয়ে হায়নসু খঙনি। মনি চীৱোনা হৌবা থেৰৱাই মপানগী মওলৌনা শেমখিগীনা কৰ্জেলই হায়গা খঙনৱকখিনি। মৈদি:ঙ গুজীৱ সিংহী মতুংদগীদি জগোয় ৱাসত কৃষ্ণগী পোংলোইগা কৰ্জেলই হাৱা চংনৱকখি। পোংলোইগী মশা অৰং-অৱকৰ্জিগৌ তুশিগা হাপিগুৱকখিগা চাওৱতা নৱিগে মহাৱাজগী মতম (ৱাঃ ১৮৪৪-৫০) দিবা ৱাঙনি। অসিমা পোংলোইগা চমকী থিবা, সুৰ্নাৰিগা হাপিগিৰা নত্ৰনা পোশাদিসু ৱানৱাচিবা ফেংজিনবা হৌখি। ঠে কুপ্ৰা কাননা শেংগা লুখমা শমজিলকিৰিবেং হাপুৱকখি। মতুং, চত্ৰকিৰ্তি মহাৱাজগী ৱাৰাহত ৱাঃ ১৮৫০-৬১) তদি নুপীগী পোংলোই মপান মিশেল মত্ৰেং থিদ্দনা হেতেগে হৌদোকখি। মপান অকাইবনা হৌদোকখি। মতুং অমুক চুৱামদ মহাৱাজগী মতমদি গোপাশিগী বেলি (শুৱল) ৰাখা লাকপাচিগা হাপচিন্দুনা ৰুগা অমুক শেমদোৱকখি। ৱাখা অমদি গোপাশিগীনা থবাৰক্ৰেং খোংলৱদুগী অটোৱা ইফি অমা থুগুগা তুং মাডা হাৱা, তুগী ভিঙি অমা কোতা পুখলকুনা মায় খুবা মওগী ফিজিৎ অসিনু না হাজক অসিমা হৌদোকখনি। মণিবু ৱিজাও হাৱা হায়গা খঙনৱকখি। না হাজক অসিগী ওইৱকখিবা পোংলোইগী মশকখি অদুনা হৌজিক ফাওৰগীদি অৱেৰঙম ৱেৰিকি। থৌইনা অথোবা লৈৱক্ৰি।

জগোয় ৱাসকীমক শীজিৱৰুগা পোংলোই শোংগাশিগু খুৱক-ইৱতা শেম শাদুনা ৱনৱমদে। মৈদি:ঙ গুজীৱ সিংহ সা হাজক মত্ৰা কাবদদি কৌণ্ডেংক মত্ৰা খুৱতা জগোয় ৱাস লিংখংনৱমদে। না হাজক অসিগী খুৱতা জগোয় ৱাস লিৰবা হৌজিক অসিগী খুৱতা জগোয় ৱাস লিৰবা হৌদোক ৱক গুসু পোংলোইনিং: ৱেশাৱন হায়বসি অটোৱা হাপদে। কোক্তনা কৰ্জেল হাপসু য়াই।

ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰনা জগোয় ৱাসকীমক হৌদোকপীৱকখিবা পোংলোইগী লৈতে:শিং: অদু মতুং: তাৱকখিবা নিংখৌৱালশিং: হোৱা ফজৰাৰ মওলা কয়া অমা শেংনৱক শাৱেক্ৰকখি, কয়া

জগোয় ৱাসকী পোংলোইগা হাৱিৰা হৌজো:লিগা শেং-শাৰা ভ্ৰামৱনবা কৌণ্ডেৱী ৱাইৱকৰুগা শেংনৱকখি। অত্ৰোৱা চংৱকখিগী অসি মহাৱাজ কুৱন্তেৱী মত্ৰা ৱাঃ ১৮৯০-৯১) দগী, খোঙামা লানগী অথৌৱা চীনেৱগী লৌইনী শ্ৰীমতি ৱোৱোমুং খু লোনখৌনি (লুজা ওইৱেংগা মতুং) কৌণ্ডী পোংলোই মও: ৱেংগা ল সগোলবন্দী ৱাৱিৰা: মতুং লৈৱতা মণাগী হিৰবা শিফম অমা ওইনা পোংলোই শুবা শেখা) হৌখি। মতমদুনা মহাক শ্ৰীশ্ৰী গোবিন্দজিগী শূৱাৰ ৱৌগ ৱাওৰী অমা ওইফনী। মহাক্ৰা লনাই ওইনা পোংলোই শুবা হৌদোৱকখিবদগীদি সগোলবদা পোংলোই শুফম অমক পোতা লৈৱক্ৰি –

(১) নিখোতা কোম্পু, (২) নোমনি কোম্পু, (৩) নোইহামুং কোম্পু। শিফম অসি হায়দি নুপীংগো শুৱকখি।

মহাৱাজ চুৱামদ সিংহী মতমদগীদি পোংলোই শুকণী শিফম অসি পাকথোৰা চাওখোৱজুনা উৰিপোতা মত্ৰা শুকণা হৌৱকখি। যুৱাম লৈৱক্ৰেংম সগোলবন্দী হৌৱোমুং নুপাশিগু শিফম অসিমা হেৰবা ৱাওৱকখি।

পোংলোইগা লৈতে: ওইনা হাপুৱকখিবা অসিমা পানা হোংখোৱা শাৰা মচাকখি: নিৰ্দিষ্ট নুপাশিগীনা শাৱকখি। শিফমসিমা ইহান-হাৱা খোঙাৱকখিবনি উৰিপোতা কোসম শাৰেগী নুপাশিগী। হৌজিক হৌজিগা মণিপুৰগী সগোলবন্দী হৌৱা: ৱৈৱক, উৰিপোক, ৱাইলুৱ যুৱাম লৈকাই, ৱায়ে নোইমকু, মফেল, হোৱোক ৰাওজি, ৱাইৱিপোক, ময়াইফাল, খুৱাইফাল মফমশিগা মক ওইনা পোংলোই শুকণী শিফম চংখনি।

ৱাজৰি ভাগ্যচন্দ্ৰ গী মতমদা পুথোকপীৱা শ্ৰীকৃষ্ণগী পোংলোইগা